

ONE PLANET

DOCENTENHANDLEIDING

ONE PLANET CHALLENGE

One Planet Challenge is een digitale les voor groep 7 en 8 in het basisonderwijs, en de brugklas van het middelbaar onderwijs. **Young Crowds**, specialist in educatieve, thematische content, heeft deze les ontwikkeld in opdracht van én in samenwerking met One Planet (voorheen Museon-Omniversum).

Bij *One Planet* in Den Haag draait het om de aarde, de mens en duurzame ontwikkeling. Van oudsher heeft het museum een sterk educatief karakter. Je kunt je verwonderen over de schoonheid van onze planeet in *One Planet Dome*. Je leert alles over de 17 Duurzame Ontwikkelingsdoelen van de VN in de interactieve One Planet Expo. En je maakt kennis met creatieve oplossingen voor de toekomst in *One Planet NOW!* waar je ook zelf in actie komt.

One Planet Challenge sluit aan bij de bovenstaande exposities. Je kunt de les doen in combinatie met een bezoek aan het museum, maar dat is niet noodzakelijk. De les staat volledig op zichzelf.

WAT IS ONE PLANET CHALLENGE?

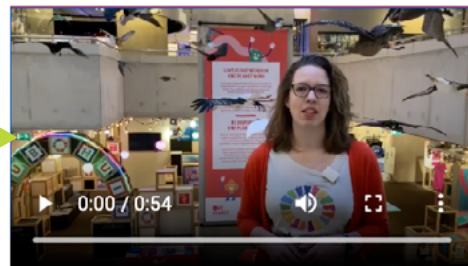
One Planet Challenge is een digitale les waarin alle **17 Duurzame Ontwikkelingsdoelen van de VN** (ook wel Werelddoelen genoemd) aan bod komen. Deze doelen moeten ervoor zorgen dat de wereld in 2030 een betere plek is om te leven. *One Planet Challenge* is een interactieve les, waarin leerlingen via het digibord over een fantasiewereld kunnen navigeren. Hier komen ze alle Werelddoelen tegen. Aan ieder Werelddoel is een vraag of opdracht gekoppeld. Per vraag is 1 punt te verdienen. Wanneer je alle opdrachten hebt gedaan, verschijnt een eindscore inclusief bijbehorende tekst op het scherm.

De les duurt minimaal één uur. Binnen de tijd blijven vergt wel een strakke tijdsplanning. Er is weinig ruimte om bij bepaalde opdrachten wat langer door te praten of de diepte in te gaan. Je zou de les daarom ook goed op kunnen knippen in twee of drie sessies: we raden dit aan.

De opdrachten zijn bedoeld voor klassikaal gebruik. Je kunt ze in willekeurige volgorde doen. Je zou om de beurt een leerling kunnen vragen om op de plattegrond een van de opdrachten te kiezen en aan te klikken. Bij iedere opdracht kun je extra uitleg over het desbetreffende Werelddoel aanklikken.

Tip

Bekijk voordat je aan de opdrachten begint het filmpje waarin Sandra Harmsen van de educatieafdeling van One Planet een korte uitleg geeft over de 17 Duurzame Ontwikkelingsdoelen.

Kerdoelen

In het materiaal komen onder meer de kerndoelen basisonderwijs Oriëntatie op jezelf en de wereld aan bod:

- **Kerdoel 39:** de leerlingen leren met zorg om te gaan met het milieu.
- **Kerdoel 40:** de leerlingen leren de ruimtelijke inrichting van de eigen omgeving te vergelijken met die in omgevingen elders [...].
- **Kerdoel 49:** de leerlingen leren over de mondiale ruimtelijke spreiding van bevolkingsconcentraties en godsdiensten, van klimaten, energiebronnen en van natuurlandschappen, zoals vulkanen, woestijnen, tropische regenwouden en rivieren.

Daarnaast sluit *One Planet Challenge* aan bij alle thema's die passen bij burgerschapsonderwijs, zoals te vinden op [Curriculum.nu](https://www.curriculum.nu). Denk aan 'vrijheid en gelijkheid', 'macht en inspraak', 'identiteit' en 'globalisering'.

OPDRACHT 1 : SKERE ZAKEN

Hoort bij Werelddoel: **geen armoede**

We associëren armoede misschien in eerste instantie met het buitenland, maar ook in Nederland groeien kinderen op in armoede. Sterker nog, het gaat om 250.000 kinderen, een aanzienlijk aantal. Sire heeft een campagne gevoerd over dit onderwerp, de link naar de **commercial** is te vinden bij de toelichting op het goede antwoord.

OPDRACHT 2 : EI, EI, EI

Hoort bij Werelddoel: **geen honger**

Insecten zouden wel eens een belangrijkste sleutel kunnen zijn bij het terugdringen van honger op de wereld. Daarover gaat deze rebus. Het juiste antwoord is: wormen. Zijn jouw leerlingen bereid die te eten? Waarom wel/niet?

OPDRACHT 3 : TRIMMEN

Hoort bij Werelddoel: **goede gezondheid voor iedereen**

De stelling is waar: de helft van alle Nederlanders beweegt te weinig, een probleem dat in de loop van de jaren alleen maar groter is geworden. Bewegen de leerlingen in jouw klas genoeg? Wat zouden ze kunnen doen om vaker te bewegen of te sporten? Als je tijd over hebt, kun je klassikaal een lijstje aanleggen van vijf dingen die je kunt doen om meer te bewegen, zoals: de trap nemen in plaats van de lift, lopend naar school komen, kniebuigingen maken tijdens het tandenpoetsen etc...

OPDRACHT 4 : WIJ WILLEN LEREN

Hoort bij Werelddoel: **goed onderwijs**

Bij deze opdracht word je als leerkracht nadrukkelijk betrokken. Het is bekend dat het Nederlandse onderwijs gebukt gaat onder een groot tekort aan leerkrachten. Hierdoor komt het geven van goed onderwijs onder druk te staan. We willen de leerlingen bewust maken van dit probleem dat ze misschien soms aan den lijve ondervinden, bijvoorbeeld omdat er even geen leerkracht voor ze is. Het doel van de opdracht is om samen een gesprek over dit probleem te voeren. Alle antwoorden zijn goed en leveren een punt op.

01 SKERE ZAKEN

Hoort bij dit Werelddoel: **geen armoede**

Over dit Werelddoel ▶

Quizvraag

Hoeverveel kinderen in Nederland groeien op in armoede?

- ☐ A 25.000
☒ B 250.000
☐ C 1 miljoen

02 EI, EI, EI

Hoort bij dit Werelddoel: **geen honger**

Over dit Werelddoel ▶

Rebus

Op de wereld is er een tekort aan eiwitrijk voedsel. Misschien kunnen we dit wel deels oplossen door meer ... te eten. Los de rebus op en je weet welk woord er op de plek van de puntjes moet komen te staan.

KLAAR

03 TRIMMEN

Hoort bij dit Werelddoel: **goede gezondheid voor iedereen**

Over dit Werelddoel ▶

Waar of niet waar?

De helft van alle Nederlanders beweegt te weinig.

☒ Waar ☐ Niet Waar

04 WIJ WILLEN LEREN

Hoort bij dit Werelddoel: **goed onderwijs**

Over dit Werelddoel ▶

Opdracht

Je ziet een aantal oplossingen voor het lerarentekort. Vraag aan je docent of leerkracht welke hem of haar het meeste aanspreekt en vul die in. Praat er een paar minuten over door, dus maak er een echt interview van.

- ☐ A Hoger salaris voor leerkrachten
☐ B Minder strenge eisen voor de opleiding voor leerkrachten, de pabo
☐ C Aan leerkrachten die parttime werken, vragen of ze meer uren willen werken
☐ D Iets anders

OPDRACHT 5 : OH BOY, EH, GIRL

Hoort bij Werelddoel: **gendergelijkheid**

Zijn meisjes en jongens gelijk? Zien we ze ook écht zo? Dat is de vraag die centraal staat in deze dialoogopdracht. Alle antwoorden zijn goed, het gaat erom dat je een betekenisvol gesprek over het onderwerp voert.

05 OH BOY, EH, GIRL

Hoort bij dit Werelddoel: **gendergelijkheid**

Over dit Werelddoel ▶

Stelling

In onze klas hebben we geen vooroordelen over jongens of meisjes.

Opdracht

Ben je het eens met deze stelling? Ga dan staan. Ben je het er niet mee eens? Blijf dan zitten. Zet de timer op 3 minuten en ga met de klas het gesprek aan over deze stelling. Als de timer gaat, vullen jullie samen het antwoord in.

- ☐ A De stelling klopt helemaal
- ☐ B De stelling klopt een beetje
- ☐ C De stelling klopt helemaal niet

KLAAR

OPDRACHT 6 : IJSKOUD DE SCHOONSTE

Hoort bij Werelddoel: **schoon water en een wc voor iedereen**

Deze opdracht is gegoten in de vorm van een mini-challenge, namelijk de uitdaging om maximaal vijf minuten te douchen. Dit om het bewustzijn bij leerlingen te vergroten dat schoon water een groot goed is – en bovendien lang niet vanzelfsprekend in grote delen van de wereld. Met water moet je zuinig zijn, is dan ook de boodschap.

Doet meer dan de helft van de leerlingen mee aan deze challenge? Dan verdient je het punt.

06 IJSKOUD DE SCHOONSTE

Hoort bij dit Werelddoel: **schoon water en een wc voor iedereen**

Over dit Werelddoel ▶

Challenge

Het is belangrijk dat we zuinig zijn met water. Als je minder warm water gebruikt, dan bespaar je veel energie. Daarom zou je niet langer dan 5 minuten moeten douchen. Verder zijn er aanwijzingen dat koud douchen gezond voor je is. En je krijgt er – echt waar – een goed humeur van.

Spreek met de klas af dat de volgende douchebeurt niet langer dan 5 minuten mag duren, waarvan de laatste 20 seconden met koud water. Wil meer dan de helft van de leerlingen meedoen? Dan heb je het punt verdiend.

KLAAR

OPDRACHT 7 : HEET, HETER, HEETST

Hoort bij Werelddoel: **betaalbare en duurzame energie**

Een zoekopdracht, met als doel om de leerlingen te laten nadenken over zuinig omgaan met energie. Door goed samen naar het afgebeelde klaslokaal te kijken, ontdekken ze welke zes energielurpers er te vinden zijn. Klik ze aan, en groene cirkels verschijnen.

- De verwarming loeit en het raam erboven staat open.
- De deur naar de gang staat open.
- Op de gang brandt een lamp.
- Er hangen losse opladers in het stopcontact.
- Het digibordscherm is uit, maar staat nog op stand-by.
- Drie computerschermen achter in het klaslokaal staan aan terwijl ze niet gebruikt worden.

Als jullie nog tijd over hebben, kunnen jullie dezelfde opdracht ook live in jullie eigen klaslokaal doen. Zijn daar nog energielurpers te vinden?

07 HEET, HETER, HEETST

Hoort bij dit Werelddoel: **betaalbare en duurzame energie**

Over dit Werelddoel ▶

Opdracht

In deze klas wordt een boel energie verspild. Dat doen jullie vast al een stuk beter. Klik op de plekken waar jullie verbetering zien.

Kunnen jullie er zes vinden?

KLAAR

KLAAR

OPDRACHT 8 :HEMD VAN JE LIJF

Hoort bij Werelddoel: **eerlijke en sociale economische groei**

Kinderarbeid is een wereldwijd een groot probleem. 160 miljoen kinderen tussen de 5 en 17 jaar zijn slachtoffer van deze vorm van uitbuiting. Veel meer dan de 100 miljoen in de stelling. Die is dan ook **niet waar**.

08 HEMD VAN JE LIJF

Hoort bij dit Werelddoel: **eerlijke en sociale economische groei**

Over dit Werelddoel ▶

Waar of niet waar?

Wereldwijd zijn er 100 miljoen kinderen tussen de 5 en 17 jaar slachtoffer van kinderarbeid.

Waar Niet Waar

KLAAAR

OPDRACHT 9 : REIS MAAR MEE

Hoort bij Werelddoel: **industrie, innovatie en infrastructuur**

Dat kinderen regelmatig nog digivaardiger zijn dan volwassenen, hoeven we je vast niet te vertellen. Hoe zit dat met social media? Kunnen ze jou daar nog wat over leren? En hun ouders/verzorgers? Dat is de vraag die centraal staat in deze dialoogopdracht. Alle antwoorden zijn goed, het gaat erom dat je een betekenisvol gesprek over het onderwerp voert.

09 REIS MAAR MEE

Hoort bij dit Werelddoel: **Industrie, innovatie en infrastructuur**

Over dit Werelddoel ▶

Stelling

Kinderen en jongeren weten meer over social media dan volwassenen.

Opdracht

Ben je het eens met deze stelling? Ga dan staan. Ben je het er niet mee eens? Blijf dan zitten. Zet de timer op 3 minuten en ga met de klas het gesprek aan over deze stelling. Als de timer gaat, vullen jullie samen het antwoord in.

☐ A De stelling klopt helemaal

☐ B De stelling klopt een beetje

☐ C De stelling klopt helemaal niet

KLAAAR

OPDRACHT 10 : GROTE GELIJKMAKER

Hoort bij Werelddoel: **gelijke kansen voor iedereen**

Onderwijs is het juiste antwoord van deze quizvraag. Onderwijs wordt als 'de grote gelijkmaker' gezien omdat alle kinderen en jongeren daar evenveel kans hebben om zichzelf te ontwikkelen. Het maakt in principe niet uit of je rijk of arm bent, je ouders hoog of laag opgeleid. Iedereen krijgt dezelfde lessen. Toch zijn er ook mensen die vinden dat er toch 'kansenongelijkheid' in het onderwijs sluipt. Bijvoorbeeld wanneer ouders die het kunnen betalen, hun kinderen naar bijles sturen.

Praat hier eens over verder met de klas. Begrijpen zij dat sommige ouders hun kinderen naar bijles sturen? Vinden ze dat eerlijk?

10 GROTE GELIJKMAKER

Hoort bij dit Werelddoel: **gelijke kansen voor iedereen**

Over dit Werelddoel ▶

Quizvraag

Wat wordt ook wel 'de grote gelijkmaker' genoemd, de plek waar iedereen de kans heeft om zichzelf te ontwikkelen?

☐ A Amerika

☒ B Onderwijs

☐ C Thuis

KLAAAR

OPDRACHT 11 : BIG CITY

Hoort bij Werelddoel: **duurzame steden en gemeenschappen**

Een quiz! Er wonen steeds meer mensen in grote steden, zo groot als we in Nederland niet eens kennen. Hoe is het gesteld met de wereldstedenkennis van de klas? Test het met drie vragen. De juiste antwoorden:

- 1 **A** Tokyo
- 2 **B** Jakarta
- 3 **C** New York

Je verdient het punt als je de drie vragen allemaal goed hebt.

OPDRACHT 12 : DE CIRKEL IS ROND

Hoort bij Werelddoel: **verantwoorde consumptie en productie**

We zijn met steeds meer, en onze grondstoffen raken op. We moeten dus slimmer met eten en spullen omgaan. De klas gaat in gesprek over één onderdeel hiervan: het kopen van nieuwe kleren. Is dat nodig? Of weten ze ook andere creatieve manieren om er leuk uit te blijven zien? Dat is de vraag die centraal staat in deze dialoogopdracht. Alle antwoorden zijn goed, het gaat erom dat je een betekenisvol gesprek over het onderwerp voert.

12 DE CIRKEL IS ROND

Hoort bij dit Werelddoel: **verantwoorde consumptie en productie**

Over dit Werelddoel ▶

Stelling

Ik heb geen nieuwe kleren nodig om er leuk uit te zien.

Opdracht

Ben je het eens met deze stelling? Ga dan staan. Ben je het er niet mee eens? Blijf dan zitten. Zet de timer op 3 minuten en ga met de klas het gesprek aan over deze stelling. Als de timer gaat, vullen jullie samen het antwoord in.

- ☐ A De stelling klopt helemaal
- ☐ B De stelling klopt een beetje
- ☐ C De stelling klopt helemaal niet

KLAAR

OPDRACHT 13 : MAG HET WAT KOUDER?

Hoort bij Werelddoel: **klimaatverandering**

Wereldwijd verandert het klimaat, en dat moet een halt worden toegeroepen. Van kinderen tot wereldleiders, iedereen kan iets doen. Maar er gebeurt nog te weinig. Strijden volwassenen wel hard genoeg tegen de opwarming van de aarde? Dat is de vraag die centraal staat in deze dialoogopdracht. Alle antwoorden zijn goed, het gaat erom dat je een betekenisvol gesprek over het onderwerp voert.

13 MAG HET WAT KOUDER?

Hoort bij dit Werelddoel: **klimaatverandering**

Over dit Werelddoel ▶

Stelling

Volwassenen moeten harder strijden tegen klimaatverandering.

Opdracht

Ben je het eens met deze stelling? Ga dan staan. Ben je het er niet mee eens? Blijf dan zitten. Zet de timer op 3 minuten en ga met de klas het gesprek aan over deze stelling. Als de timer gaat, vullen jullie samen het antwoord in.

- ☐ A De stelling klopt helemaal
- ☐ B De stelling klopt een beetje
- ☐ C De stelling klopt helemaal niet

KLAAR

OPDRACHT 14 : WATERVLUG

Hoort bij Werelddoel: **leven in het water**

Het juiste antwoord is Boyan Slat, oprichter en bestuursvoorzitter van The Ocean Cleanup. Slat heeft zich ten doel gesteld om de 'plastic soep' uit de oceanen op te ruimen. NOS Jeugdjournaal heeft in 2020 een **informatief interview** gedaan met Slat, dit filmpje kun je nog aan de klas laten zien.

14 WATERVLUG

Hoort bij dit Werelddoel: **leven in het water**

Over dit Werelddoel ▶

Zoekopdracht

Er is een jonge Nederlander die veel doet om een oplossing te vinden voor de plastic soep in de zeeën. Daar begon hij al mee toen hij nog op school zat. In 2021 haalde zijn bedrijf 816.000 kilo afval uit de zeeën. Over wie gaat dit? Je krijgt 1 minuut om zijn naam te vinden op Google.

START 01:00

Antwoord:

KLAAR

OPDRACHT 15: RED DAT DIER!

Hoort bij Werelddoel: **leven op het land**

Steeds meer dieren en planten lopen het risico uit te sterven. En de mens is daar de oorzaak van. Mooier kunnen we het niet maken. In deze opdracht leren jullie iets meer over hoe dat zit. En hoe staat het met de bedreigde dierenkennis van de klas? Ze zien zes dieren. Klik de drie aan die op de rode lijst van bedreigde dieren staan. Heb je ze alle drie goed? Dan verdient je het punt.

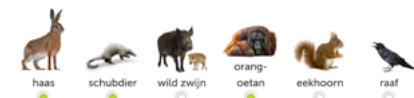
15 RED DAT DIER!

Hoort bij dit Werelddoel: **leven op het land**

Over dit Werelddoel ▶

Fotoquiz

Op het digibord zien jullie zes dieren staan. Drie ervan worden met uitsterven bedreigd. Weten jullie welke drie? Als je ze alle drie goed hebt, verdient je een punt!

KLAAR

OPDRACHT 16 : 'PEACE MAN!'

Hoort bij Werelddoel: **vrede, veiligheid en rechtvaardigheid**

Is Nederland een veilig land? Dat is de vraag die centraal staat in deze discussieopdracht. Alle antwoorden zijn goed, het gaat erom dat je een betekenisvol gesprek over het onderwerp voert.

16 'PEACE MAN!'

Hoort bij dit Werelddoel: **vrede, veiligheid en rechtvaardigheid**

Over dit Werelddoel ▶

Stelling

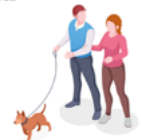
Ik voel me in Nederland veilig als ik op straat loop.

Opdracht

Ben je het eens met deze stelling? Ga dan staan. Ben je het er niet mee eens? Blijf dan zitten. Zet de timer op 3 minuten en ga met de klas het gesprek aan over deze stelling. Als de timer gaat, vullen jullie samen het antwoord in.

- ☐ A De stelling klopt helemaal
- ☐ B De stelling klopt een beetje
- ☐ C De stelling klopt helemaal niet

KLAAR

OPDRACHT 17: 1+1=3

Hoort bij Werelddoel: **samenwerken voor de doelen**

Alle doelen in dit spel hebben met elkaar te maken. En stuk voor stuk kunnen ze niet behaald worden als we niet samenwerken. Daar gaat dit zeventiende doel over. Het doel van de opdracht is om samen met de klas na te denken over wat samenwerken betekent. En hoe kun je dat beter doen, dan door in samenwerking een symbool te bedenken? Jullie kunnen de foto insturen naar scholen@oneplanet.nl, maar dat hoeft natuurlijk niet. Een punt krijgen jullie sowieso.

17 1+1=3

Hoort bij dit Werelddoel: **samenwerken voor de doelen**

Over dit Werelddoel ▶

Opdracht

Maak met z'n allen een idee voor een foto die voor jullie het symbool is voor goede samenwerking. Mail hem naar scholen@oneplanet.nl.

Let op: fotografeer leerlingen alleen herkenbaar als daar toestemming voor is!

KLAAAR

OPDRACHT 18: **bedenk het maar**

Dit is een bonusopdracht, want er zijn maar zeventien Werelddoelen. De vraag aan de klas is om een achttiende Werelddoel te bedenken in vijf minuten. Welk probleem vinden ze zo belangrijk dat het wereldwijd aangepakt zou moeten worden?

18 **BEDENK HET MAAR**

Hoort bij dit Werelddoel: **?**

Dit Werelddoel bestaat nog niet, want er zijn er maar zeventien. Aan jullie als klas de taak om een achttiende Werelddoel te bedenken. Wat mis je in de lijst? Zet de timer op 5 minuten en probeer in die tijd tot een achttiende Werelddoel te komen met elkaar. Vul het doel in het invulveld in:

Het 18e Werelddoel is

KLAAAR

COLOFON

One Planet Challenge is een initiatief van One Planet en Young Crowds. Niets uit de les en de docentenhandleiding mag worden gereproduceerd zonder schriftelijke toestemming. De inhoud is auteursrechtelijk beschermd.

NAMENS ONE PLANET:

Sandra Harmsen, Willemijn van Ommen

NAMENS YOUNG CROWDS:

Redactie: Raymond Krul, Lotte Stegeman

Vormgeving: Melle Mellink

Website: Lennard Meijer

ONE PLANET